

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ**

**Науковий збірник
Випуск 3**

Рівне - 2020

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії та історії світової літератури

Актуальні проблеми
літературознавчої термінології

Науковий збірник

Випуск 3

Рівне 2020

УДК 82.09

ББК 83.0

А 437

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ,
протокол № 4 від 30.04.2020 р.

Рецензенти:

- Левченко Г. Д.** доктор філологічних наук, професор
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)
- Штейнбук Ф. М.** доктор філологічних наук, професор
(Київський національний лінгвістичний університет)

Редакційна колегія:

- Васильєв Є. М.** доктор філологічних наук, професор (головний редактор)
- Вокальчук Г. М.** доктор філологічних наук, професор
- Галич О. А.** доктор філологічних наук, професор
- Захарчук І. В.** доктор філологічних наук, професор
- Козлов Р. А.** доктор філологічних наук, професор
- Лановик З. Б.** доктор філологічних наук, професор
- Лановик М. Б.** доктор філологічних наук, професор
- Назарець В. М.** доктор філологічних наук, професор
- Науменко Н. В.** доктор філологічних наук, професор
- Оляндер Л. К.** доктор філологічних наук, професор
- Совтис Н. М.** доктор філологічних наук, професор
- Червінська О. В.** доктор філологічних наук, професор

Актуальні проблеми літературознавчої термінології : наук. збірн. – Вип. 3
Гол. ред. Є. М. Васильєв. – Рівне : О. Зень, 2020. – 184 с.

ISBN 978-617-601-313-6

Третій випуск наукового збірника «Актуальні проблеми літературознавчої термінології» складено на основі доповідей учасників однойменної III Міжнародної науково-практичної конференції (Рівненський державний гуманітарний університет, 14–15 травня 2020 року). До видання увійшли статті вчених з України, Білорусі, Польщі, Росії та Узбекистану, що їх присвячено різним аспектам вивчення термінології сучасного літературознавства (теоретичні аспекти літературознавчої термінології, термінологічні проблеми історико-літературного процесу, термінологічні проблеми літературознавчої термінології, проблеми драматургічної термінології, проблеми термінологічних видань, методи викладання літератури).

УДК 82.09

Матеріали подані в авторській редакції

ISBN 978-617-601-313-6

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2020

Зміст

Теоретичні аспекти літературознавчої термінології

Астрахан Н. І. (Житомир). Художня картина світу: термінологічні аспекти теоретико-літературної предметизації	5
Беклах Д. Ю. (Старобільськ). Термінологічні аспекти визначення поняття «топос міста» в літературній урбаністиці	9
Гаврилюк Н. І. (Київ). «Поетична мова»: теорія питання	13
Галич О. А. (Рівне). Література non fiction як термінологічна проблема	17
Євтов О. Л. (Кременець). О некоторых особенностях украинской литературоведческой терминологии	22
Кирильчук О. М. (Рівне). Теоретична своєрідність постколоніальної критики в системі сучасного літературознавства	28
Лавовик М. Б., Лановик З. Б. (Тернопіль). Геральдика в літературі: термінологічний аспект	32
Миклиця М. В. (Луцьк). Психоаналітичний наратив як літературознавчий термін (проєкція на драматургію Лесі Українки)	40
Мусій В. Б. (Одеса). К вопросу об универсалиях в художественном произведении	44
Наместюк С. В., Бабій О. Р., Зазуля І. В. (Чернівці). The modern methodological practices in the study of artistic typology	49
Овчандер Л. К. (Луцьк). Названия и эпитафии как претексты в художественном и научном дискурсе: структуро-, смыслообразующая и коммуникативная функции	52
Тарнашинська Л. Б. (Київ). Художня свідомість чи художнє мислення? До питання з'ясування природи, стратегії, динаміки	57
Шастак О. О. (Рівне). «Еміграційний» текст як новий термін у франкознавстві	62

Термінологічні питання генології

Артеменко Л. В. (Рівне). Модифікації жанрів неканонічного типу в українській поетологічній ліриці	66
Бекшань Г. І. (Херсон). Жанрово-тематичний діапазон художньої прози Галини Пагутяк в аспекті проблем генологічної термінології	69
Капельюх Д. П. (Рівне). ЛітРПГ як піджанр сучасної фантастики	73
Качерга С. О., Марчук С. М. (Острог). Ліричний тревелог у контексті літератури діаспори	76
Миронюк В. М. (Рівне). Маргінальні жанрові утворення в малій прозі письменників Покуття	81
Мороз Л. В. (Рівне). Типи суб'єктного вияву свідомості персоналізованого рольового героя	84
Назарець В. М., Фінчук Г. В. (Рівне). Теоретико-методологічні аспекти літературознавчих досліджень жанрової природи лірики	87
Приходько О. Ю. (Київ). Нон-фікшн, література факту, документальна література: до проблеми жанру	91

Термінологічні проблеми історико-літературного процесу

Ібрамович С. Д. (Кам'янець-Подільський). Термін «веданта» в індійській літературній традиції та потреба аналога в нашому літературознавстві	94
Іваницька Л. А. (Рівне). Літературознавчі терміни в епістолярній спадщині Михайла Старицького	98
Журавльова С. С. (Бердянськ). Українська панегірична поезія: історичне й сучасне тлумачення поняття	102
Калашук Н. Г. (Луцьк). Термін «авангард» в історії літератури ХХ століття	106
Корнілов С. І. (Москва, Російська Федерація). Формирование представления об «основном методе» советской литературы	113
Матчук А. Л., Хмель В. А. (Рівне). Роман Іена Бенкса «Кроки по склу» у світлі квантової фізики	124
Морєва Т. Ю. (Одеса). Стилизация в критической рефлексии и художественной практике литераторов первых десятилетий ХХ века	129
Назаревич Л. Т., Федак С. А. (Тернопіль). Екзистенційність у новелістичному дискурсі українського модернізму: теоретичний аспект	133
Овчандер О. В. (Рівне). Автофікшн – теоретичні положення у контексті вітчизняної жіночої прози початку ХХІ ст.	137
Савицька Л. В. (Черкаси). Термінологічне поле українських інтертекстуальних студій: проблеми й нагальні завдання	140
Савицька Н. В. (Одеса). Теоретична модель ідентифікації модерністської свідомості поетів Срібного віку	145

Ткаченко Т. І. (Київ). Архітектонічна специфіка збірки Марії Людкевич «Спів пташки на фруктовому дереві» 148

Актуальні проблеми драматургічної термінології

Аманова Г. А. (Ташкент, Узбекистан). Становление новой терминологии в Корее начала XX века: хоровая песня и драматургия 153
 Васильев Є. М. (Рівне). Терміни сучасна / нова / актуальна драма: часові межі й змістове наповнення 156
 Васильєва О. Є. (Ченстохова, Польща). Дослідження музичності у сучасній драматургії: термінологічні аспекти 161
 Можарівська І. О. (Житомир). Змістове наповнення терміну «драма-парабола» 165

Проблеми термінологічних видань

Ковалець Л. М. (Чернівці). Словник літературознавчих термінів В. Лесина та О. Пулинця та його науково-критична рецепція 170

Термінологічні питання методики викладання літератури

Жигалова М. П. (Брест, Білорусь). Использование методической терминологии при анализе художественного произведения как межкультурного универсума 175

Відомості про авторів 182

УДК 821.161.2.09

Шостак О. О.,

Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Shostak O. O.,

Rivne State University of Humanites, Ukraine

«ЕМІГРАЦІЙНИЙ» ТЕКСТ ЯК НОВИЙ ТЕРМІН У ФРАНКОЗНАВСТВІ

«EMIGRATIONAL» TEXT AS A NEW TERM
IN FRANKO'S STUDIES

У статті проаналізовано феномен «еміграційного» тексту І. Франка як персональної поліструктурної надтекстової єдності, що складається зі спільних за художнім кодом творів на тему еміграції. Визначено ядерні й периферійні субтексти вказаного конструкту. Запропоновано теоретико-методологічну пропозицію для дослідження «еміграційного» надтексту – риторичний аналіз, дотичний до інструментарію поетики й інтерпретації.

Ключові слова: «еміграційний» текст Івана Франка, надтекст, риторична стратегія, авторська інтенція, художній код.

The study analyzes the phenomenon of I. Franko's "emigrational" text interpreted as a personal multi-structural supertext unity consisting of common according to artistic code literary works that reveal emigration subject matter. It has been defined the core and peripheral subtexts of mentioned corpus. The author suggests theoretical and methodological aspect to research emigrational supertext presented as rhetorical analysis involved in poetic manner and interpretation tools.

Key words: I. Franko's "emigrational" text, supertext, rhetorical strategy, author's intension, artistic code.

В українській літературі кінця XIX – початку XX ст. еміграційна тема належить до актуальних. Згенерована соціокультурним текстом еміграції, вона розгортається в рамках стійких домінант художньо-естетичного коду. Зазначена тема репрезентована й у творчості І. Франка (низка ранніх поезій, цикл «До Бразилії!», неопублікований начерк драми «До Бразилії» та ін.). З огляду на смислову цілісність, задану концептом еміграції, та поетикальні особливості ці твори можна трактувати як єдиний текст, а саме – специфічно організовану надтекстову структуру з відповідними ядерними й периферійними компонентами. Літературознавці розглядали Франкові твори на еміграційну тематику в межах різних дослідницьких контекстів: естетичні домінанти, проблематика, жанрові особливості, наративні структури (О. Білецький, М. Зеров, І. Денисюк, М. Гнатюк, Т. Гундорова, Р. Голод, В. Корнійчук, М. Легкий, Т. Пастух та ін.). Але вчені не трактували їх як «еміграційний» текст із особливою поетикою та мотивною парадигмою, а також із відповідними ієрархічними відношеннями між творами. Тому теорія «еміграційного» тексту І. Франка потребує цілісного прочитання. Зокрема, актуальність такого дослідження визначається суголосністю тенденціям розвитку сучасної франкознавчої науки, орієнтованої на осмислення творчого доробку письменника поза межами традиційних інтерпретаційних моделей. Відтак мета статті полягає у з'ясуванні специфіки нового у франкознавстві терміна – «еміграційного» тексту, а також в окресленні теоретико-методологічної пропозиції для студіювання цього феномена.

Значний масив творів І. Франка, об'єднаних концептом еміграції, дає підстави виокремити в його спадщині «еміграційний» текст: поезії «Від'їзд гуцула» (1875), «Якось-то буде!» (1880), «[Оповідання цюпасника]» (1880), «Рідне село» (1880), «Журавлі» (1883), «Пісня руських хлопів-радикалів» (1895); поема «Швінделеса Пархенбліта вандрівка з села Дерихлопи до Америки і назад» (1884), оповідання «Довбанюк» (1886), повість «Для домашнього огнища» (1892), комедія «Майстер Чирняк» (1894), начерк драми «До Бразилії» (1895), ядерний поетичний цикл «До Бразилії!» (1896, 1898), оповідання «Панщизняний хліб» (1896), роман «Перехресні стежки» (1900), новели «Батьківщина» (1904), «Сойчине крило» (1905). Вживаючи означене поняття як термін, записуємо в лапках слово «еміграційний», тому що беремо до уваги тематичний принцип (твори про еміграцію) і відповідні естетичні домінанти авторського конструкту (традиційна мотивно-образна парадигма, стійкий художній код), а не місце написання (наприклад, література діаспори, творчість письменників, які перебувають на чужині й оприявнюють власний досвід проживання за кордоном).

Для термінологічного окреслення «еміграційного» тексту використовуємо поняття надтексту, що на підґрунті досліджень Н. Медніс, О. Лошакова розглядаємо як сукупність інтегрованих творів, складну за структурою і своєрідну за внутрішньою організацією компонентів. Для надтексту характерні смислова цілісність, спільність художнього коду, наявність відносно стабільного кола текстів із відповідними ядерними (визначають інтерпретаційне поле) і підпорядкованими їм периферійними субтекстами. До основних різновидів

надтекстових єдностей зараховують персональні, тобто авторські, (об'єднують твори одного письменника) і локальні (з визначеними просторовими образами – міста, регіону та ін.). У сучасному українському літературознавстві термін надтекст у такому трактуванні представлений у студіях Ю. Польової (празський текст) та О. Салій (гуцульський текст) [3, с. 29–32].

Отже, “еміграційний” текст І. Франка – персональна надтекстова єдність, яка складається зі спільних за семантикою і художнім кодом творів, що розкривають тему еміграції та об'єднані центральними топосами батьківщини і чужини, переведеними в сакральний реєстр образної антитези раю / пекла [3, с. 91]. Зауважимо, що Франків надтекст розглядаємо передусім як авторську структуру, однак йому притаманна просторова регламентація, що засвідчують амбівалентні, дотичні до біблійного виміру образи батьківщини і чужини, поєднані мотивом дороги. У творах про еміграцію міф землі обітваної на чужині трансформується в пекло, а образ батьківщини стає втраченим раєм. Ядерним субтекстом корпусу “еміграційних” творів І. Франка вважаємо цикл “До Бразилії!”, поезії якого присвячені першій хвилі еміграції галицького селянства. Блок художніх творів доповнюють публіцистика письменника 1891–1897 рр., надрукована в тогочасній пресі, епістолярій і мемуаристика (про наміри І. Франка виїхати до США наприкінці 1880-х рр. та його участь в еміграційному русі), оскільки надтексти інтегровані в соціокультурну сферу. Прикметно, що еміграційна тема оприявлена й у перекладах І. Франка (фрагменти “Одіссеї” Гомера, “Божественної комедії” Данте Аліґ'єрі, поезії Овідія, В. Еренкранца-Збаразького). Поетикальні особливості її репрезентації вплинули й на специфіку художнього коду авторських текстів. Отже, Франкові переклади також можна вважати своєрідним складником комплементарного блоку персонального “еміграційного” надтексту письменника.

Варто зазначити, що корпус творів І. Франка про еміграцію – частина “еміграційного” тексту української літератури кінця XIX – початку XX ст., у межах якого сформувались дві моделі художнього осмислення еміграційної теми – трагічна та “піонерська”. Перша трактує еміграцію як винятково травматичне для українського селянина явище, що приносить страждання, смерть і в кращому випадку завершується поверненням на батьківщину (В. Мова-Лиманський, А. Чайковський, В. Стефанік та ін.). Друга ж описує освоєння чужого простору і певною мірою героїзує емігрантів, яким не без труднощів, але все-таки вдається успішно облаштувати життя за океаном (Іван Спілка, П. Карманський, М. Петрівський та ін.). І. Франко репрезентує оригінальну візію еміграції, у якій поєднує традицію і новаторство. Реалістичність, мінорна настроєвість залучають ядерний субтекст “еміграційного” тексту І. Франка цикл “До Бразилії!” до класичних зразків трагічної версії “еміграційного” тексту української літератури зламу XIX–XX ст. Проте, перебуваючи в просторі традиційного нарративу зі стійкою мотивно-образною парадигмою, І. Франко виходить за його межі завдяки низці формальних експериментів і в такий спосіб продукує художньо довершений текст із провідною інтенцією – відвернути еміграцію галицького селянства до Південної Америки.

На нашу думку, аналіз творів І. Франка на еміграційну тематику доцільно здійснювати в теоретико-методологічному просторі поетики, риторики й інтерпретації. Провідним розглядаємо риторичний аналіз, базований на неориторичних ідеях XX ст. про стратегічність висловлювань, що передбачає характеристику комунікативних стратегій різних поетикальних рівнів твору (версифікація, тропіка, композиція та ін.) з їх доміантними, задіяними у творенні смислу й вираженні авторського задуму. Такий підхід теоретично обґрунтували та реалізували на практиці представники санкт-петербурзької школи (П. Бухаркін, Є. Матвеев, А. Махов) [3, с. 22–23]. Елементи використання риторичного інструментарію у вивченні художнього тексту простежуємо й у франкознавчих студіях, проте з домінантою лінгвістики (Ф. Бацевич, Т. Космеда, А. Медвідь, О. Ожигова та ін.) [3, с. 29–32]. Риторичний аналіз Франкового «еміграційного» тексту полягає у встановленні риторичних стратегій, які репрезентують авторські інтенції з приводу еміграційної проблеми, що їх декодує реципієнт. Причому поетику І. Франко співвідносив з естетикою, розуміючи під поетичним «артистичну красу», забезпечену, отже, майстерністю форми твору. Риторична стратегія художнього тексту безпосередньо демонструє механізм реалізації письменницьких інтенцій на відповідному естетичному рівні. Зауважимо, що в такий спосіб І. Франко тлумачить комунікативну стратегію в трактаті “Із секретів поетичної творчості” (1898): “[...] кождий, хто пише, чинить се в тім намірі, щоби піддати, сугестувати другим якісь думки, чуття, виображення, тільки що один уживає для сеї цілі поетичної форми, другий наукової аргументації, третій – критики” [2, т. 31, с. 45].

Аристотелівський риторичний принцип знаходження способів переконання (співвідносний у неориторичну епоху з поняттям риторичної стратегії, а в широкому розумінні – вибору необхідного методологічного інструментарію для аналізу художнього тексту) виводить на проблему інтерпретації. Тому, вивчаючи Франкові твори, застосовуємо і власне риторичний аналіз, і за принципом його ж дії розробляємо різновекторну методологічну модель дослідження “еміграційного” тексту, де риторичний аналіз – один з центральних складників. Залежно від конкретного твору для його студіювання залучаємо методологію формалізму, імагології та ін., наскільки їх продуктивність виправдовує сам художній матеріал. Тому твори І. Франка про еміграцію аналізуємо на основі поліаспектної інтерпретації шляхом використання різноманітного теоретичного інструментарію.

Розглянемо знакові характеристики ядра й периферії “еміграційного” тексту. Ядерний субтекст корпусу творів І. Франка про еміграцію цикл “До Бразилії!” безпосередньо задіяний у розбудові семантичного простору надтексту з відповідною мотивно-образною системою та асимільне периферійні твори, задає моделі їх інтерпретації в межах еміграційної теми. Саме в згаданому циклі формується базова топіка, що стає провідною

риторичною стратегією авторської надтекстової єдності. Художній світ творів ґрунтується на кореляціях у системі власне еміграційних (батьківщини, чужини, визиску, страждання, неосвіченості) і загальнокультурних (образи раю та пекла, дороги, гри та ін.) топосів, завдяки чому, крім відображення реалій, задається паралельний містичний пласт оповіді. Зокрема, процес декодування авторської інтенції спрямовує біблійна антитеза раю / пекла. Розпочату в 1895 р. драму "До Бразилії" вважаємо своєрідним передтекстом поезій на еміграційну тематику, позаяк начерк дає загальне уявлення про ключові образи й мотиви, які письменник пов'язував із проблемою еміграції. Оскільки поезія має тісні зв'язки із соціокультурним контекстом, публіцистика І. Франка, у якій проаналізовано проблему еміграції, стає важливим джерелом для з'ясування витоків мотивної парадигми, сюжетів, образів і поетикальних домінант художніх творів (такі статті, як: "Епізодичні засоби проти еміграції" (1892), "Еміграція до Росії" (1892), "Еміграція населення" (1893), "Знову одісея галицьких емігрантів" (1895), "Еміграційні агенти в Галичині" (1896), "З еміграційного безголов'я" (1896), "Привид еміграції" (1897) та ін.). Цикл "До Бразилії!" також корелює з емігрантським фольклором (пісні, коломийки, приповідки, казки, перекази).

Поезіям циклу "До Бразилії!" притаманні своєрідні риторичні стратегії на рівні композиції, тропіки, фігур і версифікації. Передусім, на специфіку диспозиції та поетики художніх текстів впливає жанр (лист, емігрантська пісня, твір-дискусія). Мотивний репертуар кожної з поезій корелює з певним етапом еміграції (агітація, підготовка до виїзду, оцінка проблеми суспільством, дорога, побут на чужині), так що весь цикл репрезентує хроніку подій. Одна з центральних риторичних стратегій пов'язана з комунікативною організацією творів циклу "До Бразилії!": варіювання форм вияву авторської свідомості (рольові персонажі, слово автора), типологія адресатів (зовнішньо- і внутрішньотекстових). У системі тропіки й фігур домінує традиція (насамперед фольклорна). Поетичність наративного циклу досягається образами, що не належать до виразних тропів: автологізми, які сприяють сатиричному конструюванню галицької дійсності, органічно взаємодіють із металогією, що засвідчує художню майстерність І. Франка. Віршова форма й фоніка поезій циклу "До Бразилії!" та їхній зміст тісно взаємопов'язані. За допомогою метрики і засобів звукопису письменник відтворює "мелодію еміграції", розставляє важливі смислові акценти. У поезіях збережено семантичний ореол обраного метра: ямбічні та хорейні розміри підкреслюють сатиричний етос, а дактилічні ритми відображають елегійну настроєву палітру. Кожному твору властиве своєрідне фонічне й ритмічне оформлення. Риторичні стратегії циклу "До Бразилії!" демонструють як тенденції тяжіння до традиції, так і пошук неординарних авторських рішень.

Периферійні субтексти потрапляють у силове поле надтексту через актуалізацію в художньому просторі традиційних еміграційних мотивів і образів. Однак представлення еміграції в них відзначається низкою характерних рис. По-перше, І. Франко не обмежується белетризацією виїзду за кордон на зламі XIX–XX ст. галицьких селян з метою пошуків заробітку чи постійного місця проживання. У периферійних субтекстах акцентуються нові аспекти проблеми, навіть із переведенням її в площину філософських узагальнень: єврейська еміграція, розрив селянина із землею та перекартальтування поняття батьківщини, внутрішня еміграція та ін. По-друге, в означених текстах відповідно до нюансування інших мотивів значно переосмислена стійка еміграційна топіка і дібрано специфічні риторичні стратегії в просторі композиції та поетичної мови. Так, на відміну від орієнтованих на автологічність "еміграційних" поезій із домінантними стратегіями в межах версифікації, фоніки, синтаксису, на елокутивному рівні прозового "еміграційного" тексту (наприклад, у новелах "Батьківщина", "Сойчине крило") провідну роль відведено тропіці, зокрема метафориці, що кодує різноманітні підтексти. Зауважимо, що периферійні субтексти набувають значень під впливом ядерного, але в той же час цикл "До Бразилії!" також отримує активізацію нових смислів. На загал, можна виокремити такі різновиди субтекстової периферії "еміграційного" тексту І. Франка: 1) "з відображенням іншого аспекту проблеми" (виїзд до Америки єврейства в поемі "Швінделеса Пархенбліта вандрівка з села Дерихлопи до Америки і назад"; вербування й продаж до закордонних будинків розпусти галицьких дівчат у повісті "Для домашнього огнища"); 2) "з окресленням першої хвилі еміграції як додаткового сюжетного мотиву" (комедія "Майстер Чирняк", оповідання "Панцизняний хліб"); 3) "з переосмисленням проблеми на рівні філософських узагальнень і символізації" (феномен внутрішньої еміграції в новелі "Сойчине крило") [3, с. 92–93].

Тема Франкового "еміграційного" тексту має подальші перспективи дослідження. Надтекст – відкрита структура, отже, до його складу можна залучати й інші твори, до того ж, коли йдеться про персональну надтекстову єдність письменника, не всі зразки художньої спадщини якого досліджені та опубліковані. "Еміграційний" текст І. Франка теж має потенціал до розширення, причому в просторі периферії, тому що ядерних текстів на згадану тему написано небагато (поетичний цикл "До Бразилії!"). Але у випадку аналізу ширшого контексту творчості автора слід внести корективи й у тлумачення означеного корпусу, а саме: твори з різноманітним спектром міграційних мотивів, не лише з відображенням еміграції кінця XIX – початку XX ст. У такому ракурсі як "еміграційні" розглядаємо тексти з мотивами внутрішньої міграції, пов'язаної з трудовим заробітчанством у Бориславі (оповідання "На роботі" (1877), "Навернений грішник" (1877), «Яць Зелепуга» (1887), «Полуйка» (1899), повісті "Борислав сміється" (1882), "Воа constrictor" (1884) та ін.), а також в інших місцевостях поза межами Галичини в "тісні роки" (1840–1860 рр.) і на переднівку (тзв. міграція "на Поділля") (поезія "Голод" (1880) із циклу "Галицькі образки", поема "По-людськи" (1889), оповідання "Гершко Гольдмахер" (1890), оповідання "Гриць і панич" (1898) та ін.). Особливий "еміграційний" комплекс складають твори з національно-державницькою ідеєю відвоювання батьківщини, де за волею історичних обставин

корінний народ – “гість”, емігрант. До цих текстів належать: поезія “Конкістадори” (1904), у якій “піонерська” модель колонізації Південної Америки має алгоричний підтекст – “грядуще здобуття волі України”, за Є. Нахліком; поема “Мойсей” (1905), поезії “Розвивайся ти, високий дубе” (1883), “Святовечірня казка” (1883), “Великі роковини” (1898) [1, с. 29]. До вказаної субтекстної периферії дотична й символічна автобіографія письменника – поема “Іван Вишенський” (1900), у якій порушено проблему зречення від світу й молитовного усамітнення на еміграції та повернення на батьківщину для служіння рідному народу.

Література

1. Нахлік Є. Франкові “Конкістадори”: поетизація здобувницького героїзму / Є. Нахлік // Слово і Час. – 2018. – № 8. – С. 26–32.
2. Франко І. Зібрання творів. У 50 т. / І. Франко; АН УРСР. Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка; редкол.: Є.П. Кирилук [голова] та ін. – Київ: Наукова думка, 1976–1986.
3. Шостак О.О. “Еміграційний” текст Івана Франка: монографія / О.О. Шостак. – Рівне: “Волинські обереги”, 2019. – 288 с.

References

1. Nakhlik Ye. Frankovi “Konkistadory”: poetyzatsiia zdobuvnytskoho heroizmu / Ye. Nakhlik // Slovo i Chas. – 2018. – № 8. – S. 26–32.
2. Franko I. Zibrannia tvoriv. U 50 t. / I. Franko; AN URSR. In-t l-ry im. T.H. Shevchenka; redkol.: Ye. P. Kyryliuk [holova] ta in. – Kyiv: Naukova dumka, 1976–1986.
3. Shostak O.O. “Emihratsiinyi” tekst Ivana Franka: monohrafiia / O.O. Shostak. – Rivne: “Volynski oberehy”, 2019. – 288 s.

Відомості про авторів

1. **Абрамович Семен Дмитрович**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри слов'янської філології та загального мовознавства Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
2. **Аманова Гулістан Абдіразаковна**, доктор філологічних наук (м. Ташкент, Узбекистан)
3. **Артеменко Людмила Вікторівна**, кандидат філологічних наук, викладач кафедри української мови та літератури Рівненської медичної академії
4. **Астрахан Наталія Іванівна**, доктор філологічних наук, професор кафедри германської філології та зарубіжної літератури Житомирського державного університету ім. Івана Франка
5. **Бабій Олена Русланівна**, викладач кафедри іноземних мов Буковинського державного медичного університету
6. **Бісовецька Людмила Андріївна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету
7. **Боклах Дмитро Юрійович**, здобувач кафедри української літератури Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Старобільськ)
8. **Бокшань Галина Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Херсонського державного аграрного університету
9. **Васильєв Євгеній Михайлович**, доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету
10. **Васильєва Олександра Євгеніївна**, магістр філології, докторантка Ченстоховського гуманітарно-природничого університету імені Яна Длугоша (Польща)
11. **Гаврилюк Надія Іванівна**, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України
12. **Галич Олександр Андрійович**, доктор філологічних наук, професор (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)
13. **Глотов Олександр Леонідович**, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов та методики їх викладання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Т. Шевченка
14. **Жигалова Марія Петрівна**, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри білоруської та російської мов Брестського технічного університету
15. **Журавльова Світлана Сергіївна**, кандидатка філологічних наук, доцентка, докторантка кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету
16. **Зазуля Ірина Віталіївна**, викладач кафедри іноземних мов Буковинського державного медичного університету
17. **Капелюх Дмитро Петрович**, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри теорії та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету
18. **Кирильчук Олександр Миколайович**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Рівненського державного гуманітарного університету
19. **Ковалець Лідія Михайлівна**, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

20. Колошук Надія Георгіївна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
21. Кормілов Сергій Іванович, доктор філологічних наук, професор кафедри історії новітньої російської літератури та сучасного літературного процесу Московського державного університету ім. М.В. Ломоносова
22. Кочерга Світлана Олексіївна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»
23. Лановик Зоряна Богданівна, доктор філологічних наук, професор кафедри теорії і методики української та світової літератури Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
24. Лановик Мар'яна Богданівна, доктор філологічних наук, професор кафедри теорії і методики української та світової літератури Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
25. Марчук Світлана Миколаївна, аспірантка кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»
26. Матчук Алла Леонідівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету
27. Миронюк Валентина Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та літератури Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука (м. Рівне)
28. Можарівська Ірина Олегівна, аспірант кафедри германської філології та зарубіжної літератури Житомирського державного університету імені Івана Франка
29. Моклиця Марія Василівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (м. Луцьк)
30. Морєва Тамара Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
31. Мороз Людмила Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету
32. Мусій Валентина Борисівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
33. Назаревич Леся Тарасівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя
34. Назарець Віталій Миколайович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та літератури Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука
35. Наместюк Світлана Валеріївна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов Буковинського державного медичного університету
36. Оздемір Оксана Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету
37. Оляндер Луїза Костянтинівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри слов'янської філології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

38. **Приходько Оксана Юрійвна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри базових і спеціальних дисциплін Національного авіаційного університету (м. Київ)
39. **Скорина Людмила Вікторівна**, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури та компаративістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
40. **Сподарець Надія Вікторівна**, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
41. **Тарнашинська Людмила Броніславівна**, доктор філологічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу української літератури ХХ ст. та сучасного літературного процесу Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України
42. **Ткаченко Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської філології та журналістики Навчально-наукового інституту філології та журналістики (Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського)
43. **Федак Софія Андріївна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя
44. **Фінчук Галина Віталіївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін Рівненської медичної академії
45. **Хмель Віра Андріївна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету
46. **Шостак Ольга Олександрівна**, кандидат філологічних наук, методист навчально-методичного відділу Рівненського державного гуманітарного університету
47. **Григорук Микола Іванович**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
48. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
49. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
50. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
51. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
52. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
53. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
54. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
55. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
56. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
57. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
58. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
59. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
60. **Григорук Тетяна Іванівна**, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького

Наукове видання

**Актуальні проблеми
літературознавчої термінології**

Науковий збірник

Випуск 3

Відповідальний за підготовку збірника до видання –

Є. М. Васильєв

Комп'ютерний макет та верстка –

Л. М. Федорук

Актуальні проблеми літературознавчої термінології : наук. збірн. – Вип. 3 /
Гол. ред. Є. М. Васильєв. – Рівне : О. Зень, 2020. – 184 с.

Підписано до друку 30.04.2020 р. Папір офсетний.

Гарнітура «Times New Roman». Наклад 300.

Ум. друк. арк. 23,4. Замовлення № 232/1.

Видавець О. Зень

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

серія РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.

вул. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022;

068-025-067-4; olegzen@ukr.net

Віддруковано засобами різнографічного друку

ПП Самборський І. О.

вул. Княгині Ольги 8, м. Рівне, 33014

